

چکیده آمار تجارت خارجی بخش کشاورزی و صنایع غذایی

در پنج ماهه نخست سال ۱۳۹۷

و مقایسه آن با مدت مشابه سال های قبل

این گزارش برای اطلاع رسانی فعالان اقتصادی و پژوهشگران با استفاده، پردازش و تحلیل اطلاعات بخش کشاورزی و صنایع غذایی داده های مرکز آمار سازمان گمرک جمهوری اسلامی ایران بدست آمده است. اطلاعات سال جاری با داده های مدت مشابه شش سال گذشته (سالهای ۹۰ الی ۹۶) مقایسه شده است و در آن واردات محصولات اساسی کشاورزی، صنایع غذایی، صادرات محصولات عمده کشاورزی، صنایع غذایی و تراز تجاری پنج ماهه نخست سال ۱۳۹۷ و مدت مشابه سال های قبل نیز قید گردیده است.

❖ صادرات:

در پنج ماهه نخست سال ۱۳۹۷، میزان صادرات محصولات کشاورزی و صنایع غذایی ۲۹۴۳ هزار تن و به ارزش ۲۶۳۵ میلیون دلار می باشد که از نظر وزن ۶,۴ درصد و از نظر ارزش ۱۳,۶ درصد کل صادرات کالاهای غیر نفتی کشور را به خود اختصاص داده است. میزان ارزش صادرات پنج ماهه نخست سال ۹۷ نسبت به مدت مشابه سال قبل حدود ۲۷,۲ درصد افزایش داشته و در مقایسه با کلیه سالهای قبل از آن بالاترین رقم بوده است.

اقلام عمده صادرات محصولات کشاورزی و صنایع غذایی شامل انواع میوه های درختی به ارزش ۴۹۶ میلیون دلار و سهم ارزشی ۱۸,۸ درصد، انواع سبزیجات و محصولات جالیزی^۱ به ارزش ۴۶۲ میلیون دلار و سهم ارزشی ۱۷,۵ درصد، زعفران ۱۱۸ میلیون دلار و سهم ارزشی ۴,۵ درصد و ماهی به ارزش ۱۰۴ میلیون دلار و سهم ارزشی ۳,۹ درصد از کل ارزش صادرات محصولات کشاورزی و صنایع غذایی بوده است. بیشترین میزان صادرات (از نظر ارزش) به کشور های عراق، افغانستان، امارات متحده عربی، پاکستان، فدراسیون روسیه، ترکیه، هند، آلمان، ترکمنستان و عمان صورت گرفته که به ترتیب ۴۰,۳، ۱۴، ۶,۷، ۵,۵، ۳,۳، ۲,۶، ۲,۵، ۲,۴، ۲,۱ و ۲ درصد می باشد که در مجموع ۸۱,۴ درصد کل ارزش صادرات بخش کشاورزی کشورمان را بخود اختصاص داده اند (جدول ۱). متوسط قیمت هر تن کالاهای صادراتی بخش کشاورزی ۸۹۶ دلار بوده که در مقایسه با متوسط قیمت هر تن کالاهای

^۱ شامل: سیب زمینی، پیاز و موسیر، گوجه فرنگی، انواع کاهو، کلم و سایر سبزیجات تازه و همچنین هندوانه، خیار و خربزه می باشد.

صادراتی غیر نفتی کشور (۴۱۷ دلار) ۱۱۵ درصد بیشتر است. متوسط ارزش گمرکی هر دلار محصولات کشاورزی و صنایع غذایی صادراتی در پنج ماهه نخست سال ۹۷، ۴۱۹۳۱ ریال لحاظ گردیده است.

جدول ۱- سهم کشورهای عمده از صادرات محصولات کشاورزی و صنایع غذایی ایران در پنج ماهه نخست سال

۱۳۹۷

کشور	عراق	افغانستان	امارات متحده عربی	پاکستان	فدراسیون روسیه	ترکیه	هند	آلمان	ترکمنستان	عمان
سهم (%)	۴۰,۳	۱۴	۶,۷	۵,۵	۳,۳	۲,۶	۲,۵	۲,۴	۲,۱	۲

❖ واردات:

میزان واردات محصولات کشاورزی و صنایع غذایی در پنج ماهه نخست سال ۹۷، ۸۲۳۷ هزار تن با ارزش ۴۵۳۳ میلیون دلار بوده که به ترتیب از نظر وزن ۵۹ درصد و از نظر ارزش ۲۴ درصد کل واردات کشور را شامل می شود. میزان ارزش واردات ۷,۱ درصد کمتر از مدت مشابه سال قبل و در مجموع ۲,۵ درصد کمتر از میانگین سالهای برنامه پنجم توسعه بوده است.

اقدام عمده وارداتی محصولات کشاورزی و صنایع غذایی در پنج ماهه نخست سال ۹۷، شامل برنج ۸۶۵ میلیون دلار و سهم ارزشی ۱۹,۱ درصد، ذرت به ارزش ۸۲۴ میلیون دلار و سهم ارزشی ۱۸,۲ درصد، دانه سویا به ارزش ۵۹۵ میلیون دلار و سهم ارزشی ۱۳,۱ درصد، روغن نباتی به ارزش ۳۶۰ میلیون دلار و سهم ارزشی ۷,۹ درصد، گوشت قرمز به ارزش ۳۰۷ میلیون دلار و سهم ارزشی ۶,۸ درصد، انواع میوه به ارزش ۲۲۱ میلیون دلار و سهم ارزشی ۴,۹ درصد، جو به ارزش ۱۹۸ میلیون دلار و سهم ارزشی ۴,۴ درصد و کنجاله دانه های روغنی به ارزش ۱۹۵ میلیون دلار و سهم ارزشی ۴,۳ درصد از کل ارزش واردات محصولات کشاورزی و صنایع غذایی بوده که در مجموع ۷۸,۷ درصد ارزش واردات بخش کشاورزی را شامل می شوند. مقادیر واردات محصولات عمده در پنج ماهه نخست سال ۱۳۹۷ شامل برنج ۸۴۱ هزار تن، ذرت ۳۵۴۸ هزار تن، دانه سویا ۱۲۲۳ هزار تن، روغن نباتی ۴۲۸ هزار تن، گوشت قرمز ۶۰ هزار تن، انواع میوه ۲۳۳ هزار تن، جو ۹۱۷ هزار تن، کنجاله دانه های روغنی ۴۶۰ هزار تن بوده که در مجموع حدود ۹۴ درصد کل واردات محصولات کشاورزی و صنایع غذایی را بخود اختصاص داده اند و در مقایسه با واردات مدت مشابه سال قبل به ترتیب برنج با ۱۷ درصد کاهش، ذرت با ۳۰ درصد افزایش، دانه سویا با ۴۰ درصد افزایش، روغن نباتی با ۶۵ درصد افزایش، گوشت قرمز با ۲۱ درصد افزایش، انواع میوه با ۳۲ درصد کاهش، جو با ۴۱ درصد افزایش و کنجاله با ۸۲ درصد افزایش روبرو بوده است. متوسط قیمت هر تن

کالاهای وارداتی این بخش در پنج ماهه نخست سال ۹۷، ۵۵۰ دلار می باشد، که در مقایسه با متوسط قیمت هر تن کالاهای وارداتی کل کشور (۱۳۵۳ دلار) ۵۹،۴ درصد کمتر است. متوسط ارزش گمرکی هر دلار محصولات کشاورزی و صنایع غذایی وارداتی ۴۰۰۳۰ ریال لحاظ گردیده است.

کشورهای عمده طرف معامله از نظر ارزش واردات محصولات کشاورزی و صنایع غذایی از آنها به ترتیب شامل هند ۷۹۹، سوئیس ۵۷۲، امارات متحده عربی ۳۶۹، سنگاپور ۳۶۸، انگلستان ۳۴۹، هلند ۲۶۹، برزیل ۲۱۴، ترکیه ۱۷۰، فدراسیون روسیه ۱۵۸ و پاکستان ۱۵۱ میلیون دلار بوده که سهم ارزشی هر یک از کشورهای فوق الذکر از کل ارزش واردات محصولات کشاورزی و صنایع غذایی به ترتیب ۱۷،۶، ۱۲،۶، ۸،۱، ۸،۱، ۷،۷، ۵،۹، ۴،۷، ۳،۸، ۳،۵ و ۳،۳ درصد بوده و در مجموع حدود ۷۵،۳ درصد کل ارزش واردات کشورمان را به خود اختصاص داده اند (جدول ۲).

جدول ۲- سهم کشورهای عمده از واردات محصولات کشاورزی و صنایع غذایی ایران در پنج ماهه نخست سال ۱۳۹۷

کشور	هند	سوئیس	امارات متحده عربی	سنگاپور	انگلستان
سهم (%)	۱۷،۶	۱۲،۶	۸،۱	۸،۱	۷،۷
کشور	هلند	برزیل	ترکیه	فدراسیون روسیه	پاکستان
سهم (%)	۵،۹	۴،۷	۳،۸	۳،۳	۳،۵

❖ تراز تجاری:

تراز تجاری محصولات کشاورزی و صنایع غذایی در پنج ماهه نخست سال ۱۳۹۷، ۱۸۹۸- میلیون دلار بوده که نسبت به مدت مشابه سال قبل ۳۲،۴ درصد بهبود یافته است (ارزش صادرات ۲۷،۲ درصد افزایش و ارزش واردات ۷،۱ درصد کاهش داشته است) کسری تراز تجاری پنج ماهه نخست سال ۹۷ نسبت به میانگین سالهای برنامه پنجم (۲۱۹۰- میلیون دلار)، ۱۳،۳ درصد بهبود داشته است.

❖ میزان بارندگی:

طی ۱۱ ماهه گذشته (۱/۷/۹۶ الی ۳۱/۵/۹۷) ۱۶۹،۱ میلیمتر بوده که در مقایسه با مدت مشابه سال قبل ۲۷ درصد کاهش و در مقایسه با بلند مدت (۴۹ ساله) نیز ۳۱ درصد کاهش داشته است.

گردآورندگان: عبدالرحیم خسروی - روجا کیان پور